

Wymagania edukacyjne dla uczniów na poszczególne oceny z przedmiotu fizyka dla klasy 8

Oceny	Uczeń:
Ocena dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, w których na skutek wykonania pracy wzrosła energia wewnętrzna ciała; • bada przewodnictwo cieplne i określa, który z materiałów jest lepszym przewodnikiem ciepła; • podaje przykłady przewodników i izolatorów; • opisuje rolę izolacji cieplnej w życiu codziennym; • podaje przykłady konwekcji; • prezentuje doświadczalnie zjawisko konwekcji; • odczytuje z tabeli wartości ciepła właściwego; • analizuje znaczenie dla przyrody dużej wartości ciepła właściwego wody; • demonstruje zjawiska topnienia, wrzenia i skraplania; • podaje przykład znaczenia w przyrodzie dużej wartości ciepła topnienia lodu; • odczytuje z tabeli temperaturę topnienia i ciepło topnienia; • odczytuje z tabeli temperaturę wrzenia i ciepło parowania w temperaturze wrzenia; • podaje przykłady znaczenia w przyrodzie dużej wartości ciepła parowania wody; • wskazuje w otoczeniu przykłady ciał wykonujących ruch drgający; • demonstruje falę poprzeczną i falę podłużną; • podaje przykłady źródeł dźwięku; • demonstruje wytwarzanie dźwięków w przedmiotach drgających i instrumentach muzycznych;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia, od jakich wielkości fizycznych zależy wysokość i głośność dźwięku; •wyjaśnia, co nazywamy ultradźwiękami i infradźwiękami; •wskazuje w otoczeniu zjawiska elektryzowania przez tarcie i dotyk; •demonstruje zjawisko elektryzowania przez tarcie i dotyk; •podaje przykłady przewodników i izolatorów; •demonstruje elektryzowanie przez indukcję; •opisuje przepływ prądu w przewodnikach jako ruch elektronów swobodnych; •posługuje się intuicyjnie pojęciem napięcia elektrycznego; •podaje jednostkę napięcia; •wskazuje woltomierz jako przyrząd do pomiaru napięcia; •wymienia źródła napięcia: ogniwo, akumulator, prądnica; •podaje jednostkę natężenia prądu; •wyjaśnia, skąd się bierze opór przewodnika; •podaje jednostkę oporu elektrycznego; •posługuje się symbolami graficznymi elementów obwodów elektrycznych; •opisuje rolę izolacji elektrycznej przewodu; •odczytuje dane znamionowe z tabliczki znamionowej odbiornika; •odczytuje z licznika zużytą energię elektryczną; •podaje jednostki pracy oraz mocy prądu i je przelicza; •podaje przykłady pracy wykonanej przez prąd elektryczny; •wykonuje pomiary masy wody, temperatury i czasu ogrzewania wody;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •podaje rodzaj energii, w jaki zmienia się w tym doświadczeniu energia elektryczna; •podaje nazwy biegunów magnetycznych i opisuje oddziaływania między nimi; •opisuje i demonstruje zachowanie igły magnetycznej w pobliżu magnesu; •opisuje sposób posługiwania się kompasem; •opisuje budowę elektromagnesu; •demonstruje działanie elektromagnesu na znajdujące się w pobliżu przedmioty żelazne i magnesy; •nazywa rodzaje fal elektromagnetycznych; •podaje przykłady źródeł światła; •demonstruje powstawanie obrazów w zwierciadle płaskim; •szkicuje zwierciadła kuliste wklęsłe i wypukłe; •wskazuje oś optyczną główną, ognisko, ogniskową i promień krzywizny zwierciadła; •wykreśla bieg wiązki promieni równoległych do osi optycznej po odbiciu od zwierciadła; •podaje przykłady praktycznego zastosowania zwierciadeł; •demonstruje zjawisko załamania światła; •opisuje światło białe jako mieszaninę barw; •rozpoznaje tęczę jako efekt rozszczepienia światła słonecznego; •opisuje bieg promieni równoległych do osi optycznej, przechodzących przez soczewkę skupiającą i rozpraszającą; •posługuje się pojęciem ogniska, ogniskowej i osi optycznej; •rozdziela obrazy rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone, powiększone, pomniejszone;
Ocena dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia składniki energii wewnętrznej;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje przepływ ciepła (energii) od ciała o wyższej temperaturze do ciała o niższej temperaturze, następujący przy zetknięciu tych ciał; •wyjaśnia pojęcie ciągu kominowego; •opisuje zależność zmiany temperatury ciała od ilości dostarczonego lub oddanego ciepła i masy ciała; •oblicza ciepło właściwe ze wzoru; •opisuje zjawisko topnienia (stałość temperatury, zmiany energii wewnętrznej topniejących ciał); •opisuje proporcjonalność ilości ciepła potrzebnego do stopienia ciała stałego w temperaturze topnienia do masy tego ciała; •analizuje (energetycznie) zjawiska parowania i wrzenia; •opisuje proporcjonalność ilości ciepła potrzebnego do wyparowania cieczy do masy tej cieczy; •podaje znaczenie pojęć: położenie równowagi, wychylenie, amplituda, okres, częstotliwość; •doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość drgań wahadła lub ciężarka na sprężynie; •podaje różnice między falami poprzecznymi i falami podłużnymi; •posługuje się pojęciami: długość fali, szybkość rozchodzenia się fali, kierunek rozchodzenia się fali; •opisuje mechanizm powstawania dźwięków w powietrzu •obserwuje oscylogramy dźwięków z wykorzystaniem komputera; •opisuje budowę atomu i jego składniki; •bada jakościowo oddziaływanie między ciałami naelektryzowanymi •opisuje budowę przewodników i izolatorów, wyjaśnia rolę elektronów swobodnych; •opisuje budowę i zasadę działania elektroskopu;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •analizuje przepływ ładunków podczas elektryzowania przez tarcie i dotyk, stosując zasadę zachowania ładunku; •postępuje się pojęciem pola elektrostatycznego do wyjaśnienia zachowania się nitek lub bibułek przymocowanych do naelektryzowanej kulki; •rozdziela pole centralne i jednorodne; •opisuje przemiany energii w przewodniku, między końcami którego wytworzono napięcie; •rysuje schemat prostego obwodu elektrycznego z użyciem symboli elementów wchodzących w jego skład; •oblicza natężenie prądu ze wzoru; •buduje prosty obwód prądu i mierzy natężenie prądu w tym obwodzie; •oblicza opór przewodnika ze wzoru; •rysuje schematy elektryczne prostych obwodów elektrycznych; •wyjaśnia rolę bezpieczników w domowej instalacji elektrycznej; •oblicza pracę prądu elektrycznego ze wzoru; •oblicza moc prądu ze wzoru; •opisuje sposób wykonania doświadczenia; •opisuje pole magnetyczne Ziemi; •demonstruje oddziaływanie prostoliniowego przewodnika z prądem na igłę magnetyczną umieszczoną w pobliżu; •wskazuje oddziaływanie elektromagnesu z magnesem jako podstawę działania silnika na prąd stały; •wymienia różnice między prądem stałym i prądem przemiennym; •podaje przykłady praktycznego wykorzystania prądu stałego i przemiennego; •podaje przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje sposób wykazania, że światło rozchodzi się po liniach prostych; •demonstruje prostoliniowe rozchodzenie się światła; •opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni gładkiej, wskazuje kąt padania i kąt odbicia; •opisuje zjawisko rozproszenia światła na powierzchniach chropowatych; •na podstawie obserwacji powstawania obrazów wymienia cechy obrazów otrzymywanych w zwierciadle kulistym; •szkicuje przejście światła przez granicę dwóch ośrodków, wskazuje kąt padania i kąt załamania; •wyjaśnia rozszczepienie światła białego w pryzmacie; •wytwarza za pomocą soczewki skupiającej ostry obraz przedmiotu na ekranie; •rysuje konstrukcje obrazów otrzymywanych za pomocą soczewek skupiających i rozpraszających; •wyjaśnia, na czym polegają krótkowzroczność i dalekowzroczność; •podaje rodzaje soczewek (skupiająca, rozpraszająca) do korygowania wad wzroku; •wymienia cechy wspólne i różnice w rozchodzeniu się fal mechanicznych i elektromagnetycznych; •wymienia sposoby przekazywania informacji i wskazuje znaczenie fal elektromagnetycznych dla człowieka;
Ocena dobra	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, dlaczego podczas ruchu z tarcieniem nie jest spełniona zasada zachowania energii mechanicznej; •wyjaśnia, dlaczego przyrost temperatury ciała świadczy o wzroście jego energii wewnętrznej; •objaśnia zjawisko przewodzenia ciepła z wykorzystaniem modelu budowy materii;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje sytuacje, w których ciała pozostają w równowadze termicznej; • wyjaśnia zjawisko konwekcji; • opisuje znaczenie konwekcji w prawidłowej wentylacji mieszkań; • oblicza każdą wielkość ze wzoru $Q = cm\Delta T$; • wyjaśnia, dlaczego podczas topnienia i krzepnięcia temperatura pozostaje stała mimo zmiany energii wewnętrznej; • oblicza każdą wielkość ze wzoru; • oblicza każdą wielkość ze wzoru; • opisuje (na podstawie wiadomości z klasy 7.) zjawiska sublimacji i resublimacji; • odczytuje amplitudę i okres z wykresu dla drgającego ciała; • opisuje ruch wahadła i ciężarka na sprężynie oraz analizuje przemiany energii mechanicznej w tych ruchach; • opisuje zjawisko izochronizmu wahadła; • stosuje wzory $\lambda = vT$ oraz $\lambda = \frac{v}{f}$ do obliczeń; • podaje cechy fali dźwiękowej (częstotliwość 20–20 000 Hz, fala podłużna); • podaje cechy fali dźwiękowej (częstotliwość 20–20 000 Hz, fala podłużna); • określa jednostkę ładunku (1 C) jako wielokrotność ładunku elementarnego; • wyjaśnia elektryzowanie przez tarcie i dotyk, analizuje przepływ elektronów; • wyjaśnia pojęcie jonu;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •formułuje ogólne wnioski z badań nad oddziaływaniem ciał naelektryzowanych; •wyjaśnia, jak rozmieszczony jest –uzyskany na skutek naelektryzowania – ładunek w przewodniku, a jak w izolatorze; •wyjaśnia uziemianie ciał; •na podstawie doświadczeń z elektroskopem formułuje i wyjaśnia zasadę zachowania ładunku; • zapisuje i wyjaśnia wzór $U_{AB} = \frac{W_{A \rightarrow B}}{q}$ •wymienia i opisuje skutki przepływu prądu w przewodnikach; •wskazuje kierunek przepływu elektronów w obwodzie i umowny kierunek prądu; •łączy według podanego schematu obwód elektryczny składający się ze źródła napięcia, odbiornika, wyłącznika, woltomierza i amperomierza; • objaśnia proporcjonalność $q \sim t$; •oblicza każdą wielkość ze wzoru $I = \frac{q}{t}$; •objaśnia zależność wyrażoną przez prawo Ohma; •sporządza wykres zależności I(U); •wyznacza opór elektryczny przewodnika; •oblicza każdą wielkość ze wzoru $R = \frac{U}{I}$; •łączy według podanego schematu prosty obwód elektryczny; •opisuje niebezpieczeństwa związane z używaniem prądu elektrycznego;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje przemiany energii elektrycznej w grzałce, silniku odkurzacza, żarówce; •wykonuje obliczenia; •opisuje oddziaływanie magnesu na żelazo i podaje przykłady wykorzystania tego oddziaływania; •opisuje rolę rdzenia w elektromagnesie; •wskazuje bieguny N i S elektromagnesu; •opisuje zasadę działania najprostszej prądnicy prądu przemiennego; •podaje właściwości różnych rodzajów fal elektromagnetycznych (rozchodzenie się w próżni, szybkość rozchodzenia się, różne długości fali); •wyjaśnia powstawanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym; •podaje cechy obrazu otrzymanego w zwierciadle płaskim; •rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane za pomocą zwierciadła wklęsłego; •demonstruje powstawanie obrazów w zwierciadłach wklęsłych i wypukłych; •wyjaśnia pojęcie światła jednobarwnego (monochromatycznego) i prezentuje je za pomocą wskaźnika laserowego; •wyjaśnia, na czym polega widzenie barwne; •demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie; •doświadczalnie znajduje ognisko i mierzy ogniskową soczewki skupiającej; •oblicza zdolność skupiającą soczewki ze wzoru $Z = \frac{1}{f}$ i wyraża ją w dioptriach;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje rolę soczewek w korygowaniu wad wzroku; • wykorzystuje do obliczeń związek $\lambda = \frac{c}{f}$;
Ocena bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> •objaśnia różnice między energią mechaniczną i energią wewnętrzną ciała; •formułuje jakościowo pierwszą zasadę termodynamiki; •uzasadnia, dlaczego w cieczech i gazach przepływ energii odbywa się głównie przez konwekcję; •definiuje ciepło właściwe substancji; •wyjaśnia sens fizyczny ciepła właściwego; •opisuje zasadę działania wymiennika ciepła i chłodnicy; •na podstawie proporcjonalności $Q \sim m$ definiuje ciepło topnienia substancji; •wyjaśnia sens fizyczny ciepła topnienia; •na podstawie proporcjonalności definiuje ciepło parowania; •wyjaśnia sens fizyczny ciepła parowania; •opisuje mechanizm przekazywania drgań w przypadku fali na napiętej linie i fal dźwiękowych w powietrzu; •opisuje mechanizm zubożniania ciał naelektryzowanych (metali i izolatorów); •wyjaśnia oddziaływanie na odległość ciał naelektryzowanych z użyciem pojęcia pola elektrostatycznego; •mierzy napięcie na odbiorniku; •przelicza jednostki ładunku (1 C, 1 Ah, 1 As); •wyjaśnia budowę domowej sieci elektrycznej; •opisuje równoległe połączenie odbiorników w sieci domowej;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza każdą z wielkości występujących we wzorach: $W = UI t$ $W = \frac{U^2 t}{R}$ $W = I^2 R t$ • objaśnia sposób dochodzenia do wzoru $c = \frac{Pt}{m\Delta T}$ • zaokrągla wynik do dwóch cyfr znaczących; • do opisu oddziaływania magnetycznego używa pojęcia pola magnetycznego; • wyjaśnia zachowanie igły magnetycznej z użyciem pojęcia pola magnetycznego wytworzonego przez prąd elektryczny; • podaje cechy prądu przemiennego wykorzystywanego w sieci energetycznej; • rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane w zwierciadle płaskim; • rysuje konstrukcyjnie ognisko pozorne zwierciadła wypukłego i objaśnia jego powstawanie; • rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane za pomocą zwierciadła wypukłego; • wyjaśnia zależność zmiany biegu wiązki promienia przy przejściu przez granicę dwóch ośrodków od szybkości rozchodzenia się światła w tych ośrodkach; • podaje znak zdolności skupiającej soczewek korygujących krótkowzroczność i dalekowzroczność; • wyjaśnia transport energii przez fale elektromagnetyczne.
Ocena celująca	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje występowanie w przyrodzie infradźwięków i ultradźwięków oraz ich zastosowanie; • opisuje zasadę działania chłodziarki;

Oceny	Uczeń:
	<ul style="list-style-type: none"> •wskazuje skutki przerywania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu; •analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe, i przygotowuje wypowiedź pisemną lub ustną; •buduje model silnika na prąd stały i demonstruje jego działanie; •doświadczalnie demonstruje, że zmieniające się pole magnetyczne jest źródłem prądu elektrycznego w zamkniętym obwodzie; •analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe, i przygotowuje wypowiedź pisemną lub ustną na temat zastosowań fal elektromagnetycznych; •na podstawie materiałów źródłowych opisuje zasadę działania prostych przyrządów optycznych;